

Den socialt hållbara entreprenören

– verktyg för mätning av sociala värden vid stadsdelsomvandling

Projektet har resulterat i ett verktyg som heter "Verktyg för social hållbarhet under byggskedet" som ska kunna användas för att analysera hur ett bygge påverkar olika aspekter av social hållbarhet under byggskedet. Det består av dels ett frågebatteri, dels ett diskussionsunderlag med bakgrundsinformation.

Bakgrund

Vi satsar i dag enorma resurser på renovering, nybyggnad och utveckling av våra städer. Mycket av det som görs har effekter på människors livsvillkor och går under vad som ibland talas om som "social hållbarhet". Dock finns det i ett svenskt sammanhang få strukturerade försök att utarbeta praktiskt orienterade och vitt tillgängliga metoder och verktyg som organisationer inom samhällsbyggnadssektorn kan använda för att förstå sitt sociala hållbarhetsarbete. Inte minst gäller detta metoder som är grundade i all den forskning som görs på ett internationellt plan kring sambandet mellan städernas utveckling och människors livsvillkor. Det är detta glapp som det större forskningsprogrammet Sociala värden i urbana världar (SUV) har önskat bidra till att minska och där SBUF finansierat den del som handlar om hur entreprenören kan göra sitt arbete mer socialt hållbart.

Syfte

Det övergripande praktiska målet med forskningsprogrammet har varit att utforma praktiska verktyg för att bedöma sambandet mellan stadsdelars utformning och en rättvis fördelning av livskvalitet och andra värden. Övriga mål har varit att skapa förståelse för hur aktörer i stadsutveckling arbetar med sociala värden (exempelvis hälsa, livskvalitet, trygghet, rättvisa, deltagande), med vilka konsekvenser och hur de kan bli bättre på det (exempelvis mer genomtänkta, innovativa, transparenta, demokratiska).

Genomförande

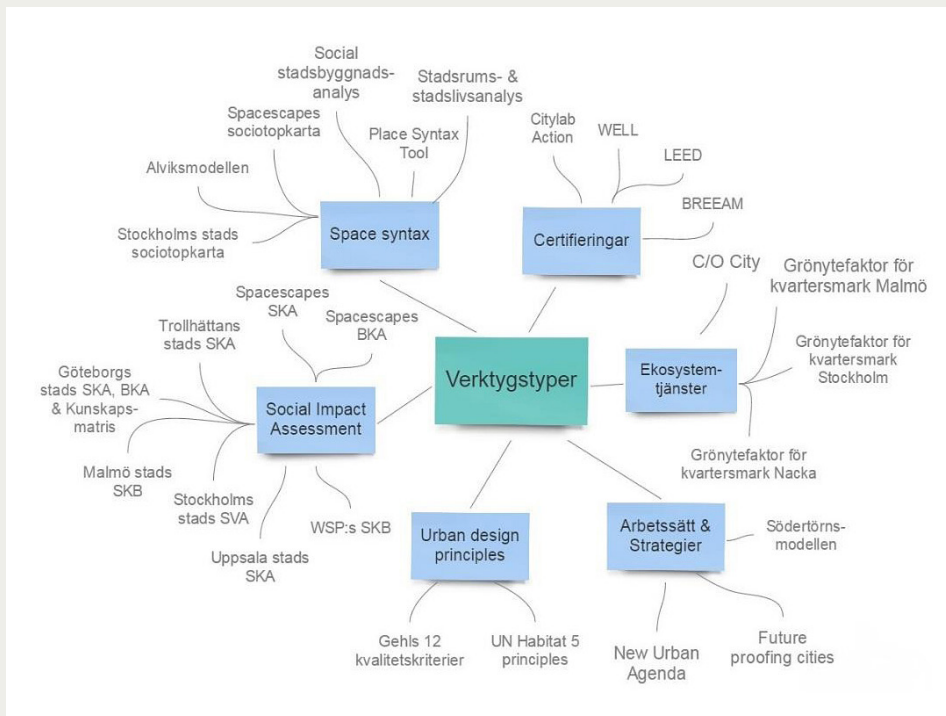
För att ta sig an de mål som berör att generera förståelse för hur aktörer redan i dag arbetar med frågor som avser social hållbarhet och sociala värden har primärdata genererats, det vill säga data som vi själva har samlat in. Inom ramen för projektet *Den socialt*

hållbara entreprenören har fokusgrupper genomförts med de fyra byggbolag som deltagit i projektet (Veidekke, Skanska, Wästbygg och Peab). Enskilda intervjuer har också genomförts med samma individer, liksom studier av dokument framtagna av organisationerna. Fokus här har specifikt legat på byggbolagets roll och existerande sociala hållbarhetsarbete, såväl i rollen som exploitör och entreprenör.

En forskningsöversikt har genomförts som berör hanterandet av sociala frågor under byggskedet. Här har sökningar i forskningsdatabaser gjorts på begrepp så som "inventory during construction", "pre-construction planning", "construction site tidiness" och "scaffolding safety". I relation till detta har även offentliga och privata aktörers riktlinjer och policydokument studerats.

Som ytterligare en form av underlag i arbetet har tidigare existerande verktyg för social analys i stadsutvecklings- och byggprocesser letats fram och analyserats. Materialet är framförallt hämtat från webbplatser och publikationer genererade av offentliga och privata aktörer, liksom i vissa fall från personlig kommunikation och via vetenskapliga artiklar. Verktygsöversikten är strukturerad utifrån de sex stycken verktygstyper som identifierats i vår översikt: sociala konsekvensanalyser, analyser av stadsliv och stadsrum, certifieringar, ekosystemtjänster, urbana designprinciper, och verktygslådor (Se figur). Sammanlagt så har 28 verktyg studerats

med fokus på fyra teman; vilket kunskapsunderlag de bygger på, hur de är tänkta att användas och med vilket syfte, vilka sociala värden som de täcker och hur de är uppbyggda.

Resultat

Det primära resultatet är ett verktyg som heter *Verktyg för social hållbarhet under byggskedet*. I enlighet med namnet på verktyget ska detta kunna användas för att analysera hur ett bygge påverkar olika aspekter av social hållbarhet under byggskedet. Det består av dels ett frågebatteri, dels ett diskussionsunderlag med bakgrundsinformation.

Slutsatser

Det projektet fann var att det inte fanns några fungerande verktyg för det sociala hållbarhetsarbetet "utanför stängslet" före, under och efter byggskedet som entreprenörer kan använda sig av. Det har dessutom gjorts väldigt lite forskning på området och förmågan hos entreprenörerna att arbeta med dessa frågor är i en uppbyggnadsfas. Det har emellertid gjorts forskning inom andra sektorer vilket har kunnat användas som grund för verktyget i detta projekt.

Nästa steg är att tillämpa verktyget i existerande processer för att se hur det tolkas och tillämpas. Detta kommer att göras av konstellationen RISE, SKANSKA och Erlandssons Bygg med stöd av SBUF, med start i november 2018.

Ytterligare information

Kontaktpersoner:

Karl Persson de Fine Licht, RISE, tel 070-538 59 78,
e-post: karl.licht@ri.se

Litteratur:

- Den socialt hållbara entreprenören, Slutrapport för SBUF projekt 13165 (av Karl de Fine Licht och Stefan Molnar) kan hämtas från www.sbuf.se – Projekt 13165